

heder til visse forhandlere at sikre en interesseret aftagerkreds.

Effektivitetshensyn taler også for, at producenten må have adgang til at nægte at sælge i små partier for at sikre, at varen ikke fordyres uhenigtsmæssigt af forsendelsesomkostninger. Samme synspunkt taler for, at producenten må være berettiget til at nægte levering, hvis købers forretningssteds beliggenhed medfører særlige ulemper. Producenten må også være berettiget til at kræve, at køberen af den pågældende vare har en sådan omsætning, at varen kommer forbrugeren i hænde i frisk og ubeskadiget stand. Ved salg af varer, som kræver særlige lagerforhold, vil indretningen af nye lagerlokaler, som medfører en mindre udnyttelse af forhåndenværende lagre, bevirke højere omkostninger. Producenten må derfor være berettiget til at begrænse forhandlerkredsen i det omfang, en effektiv udnyttelse af distributionsmidler tilsiger dette.

For visse varer er det af særlig betydning, at videresalget sker fra forretningssteder af et vist niveau, som samtidig sikrer forbrugerne et tilstrækkeligt udvalg, f. eks. vil det være urimeligt, om man tillæde krav om, at sølv- og guldvarer også skulle sælges gennem blandede forretninger. Undertiden sker distributionen mest hensigtsmæssigt gennem eneforhandlere, særlige oplag eller lignende depoter.

Disse producentkrav såvel som krav om en dygtig, sagkyndig forhandlerkreds af høj teknisk og kommerciel samt finansiell standard er i overensstemmelse med den primære målsætning for en permanent lov, og industrirådet lægger vægt på, at der fortsat vil være adgang for industrivirksomheder til at indgå i aftaler, som under visse forhold begrænser aftagerkredsen.

Efter trustkommissionens forslag vil tilladelse til aftaler og vedtagelser om etableringskontrol, eksklusiv forretningsforbindelse eller boycott kun kunne gives i tilfælde af, at man derigennem kan opnå en tilstand, som i højere grad stemmer med lovens almindelige målsætning. Da man under henvisning til det foran anførte om bevisbyrdens fordeling med føje kan befrygte, at en sådan regel på ubillig måde vil gribe ind i industriens konkurrenceevne, særligt overfor udenlandske varer, må man fra industriens side anbefale, at man på dette område opretholder regler svarende til den nugældende prisaftalelovs bestemmelser, som giver priskontrolrådet adgang til at gribe ind overfor sådanne eksklusivaftaler m. v., der dokumenteres at medføre urimelige samhandelsbetingelser.

I denne forbindelse finder man anledning til at bemærke, at man i betænkningen savner en gen-

nemgang af dansk rets stilling til spørgsmålet om eksklusivaftalers gyldighed. Den på dette område udviklede praksis giver efter industrirådets opfattelse sikkerhed for, at domstolene og priskontrolrådet uden yderligere lovgivning vil kunne hindre en konkurrencebegrænsning, som medfører samfundsmæssigt urimelige indgreb i retten til at drive erhverv.

Industrirådet må lægge afgørende vægt på, at kontraktfrihedens grundsætning, der hidtil har været et fundamentalt princip i dansk ret, bibeholdes som udgangspunkt ved bedømmelsen af konkurrenceregulerende aftaler, således at disse må være tilladt, medmindre der kan påvises en nærliggende fare for, at de vil kunne medføre samfundsmæssigt urimelige virkninger. Det er industrirådets opfattelse, at gældende dansk ret sikrer samfundets og erhvervsfrihedens interesser på fuldt betryggende måde.

Med hensyn til aftaler og vedtagelser om *ydelse af særrabatter og andre begunstigelser, bonus o. lign., som er betinget af medlemskab i bestemte brancheforeninger o. lign.*, kan man tilslutte sig trustkommissionens betænkning, når det fremhæves, at prisernes højde og indretning af rabatsystemet og bonus principielt bør være afpasset efter omkostningerne ved de pågældende leverancer eller lignende økonomiske hensyn.

Industriens deltagelse i sådanne aftaler vil imidlertid som regel være begrundet i ønsket om en nærmere tilknytning til virksomheden af bestemte kredse af forhandlere.

Motiverne for ydelse af særlige begunstigelser er derfor en sikring af virksomhedernes produktion, og domstolenes praksis med hensyn til sådanne foreningers optagelsesbestemmelser samt priskontrolrådets mulighed for indgriben overfor optagelsesbestemmelserne i de nævnte brancheforeninger o. lign. sikrer, at sådanne aftaler ikke medfører forskelsbehandling af iøvrigt ligestillede virksomheder eller stiller virksomheder, som ønsker at stå frit, ugunstigt i konkurrencen.

Trustkommissionen anbefaler indførelse af en bestemmelse om, at priskontrolrådet gives en almindelig *beføjelse til at udstede pålæg om, at en virksomhed skal sælge til nærmere bestemte købere på virksomhedens sædvanlige vilkår.*

Industrirådet må ud fra samme synspunkter, som er anført foran om eksklusivaftaler, være betænkelig ved en så vidtgående regel, som kommissionen foreslår.

Det må forekomme ubilligt, at priskontrolrådet skal kunne gribe ind til fordel for enkelte, som måtte ønske at aftage de bestemte varer, der er tale